

B Ohjeet puiden kaatamiselle Kauniaisissa

1 Puiden säilyttämisen periaatteet

Vastuu puiden kunnosta kuuluu kiinteistön omistajalle tai haltijalle. Hän vastaa puiden kunnan seurannasta ja hänen on ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin joko puiden poistamiseksi tai säilyttämiseksi. Hän vastaa myös kaatuneen puun aiheuttamista vahingoista.

Kauniaisissa halutaan säilyttää mahdollisimman paljon puustoa kaupunkikuvallisista ym. vastaavista syistä. Erityisesti tulee suosia kauniita yksittäispuita, puuryhmiä ja metsiköitä, jaloja lehti- ja havupuita sekä muodoltaan tai kasvutavaltaan erikoisia puita. Puustoa, joka selvästi suojaa tonttia tuulelta, melulta, ilman epäpuhtauksilta tai muilta häiriötekijöiltä tulee myös pyrkiä säilyttämään.

Maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 128 § mukaan puiden kaataminen ja siihen verrattava toimenpide asemakaava-alueella vaatii maisematyöluvan. Lupaa ei kuitenkaan tarvita yleis- tai asemakaavan toteuttamiseksi tarpeellisten taikka myönnetyn rakennus- tai toimenpideluvan mukaisten töiden suorittamiseen eikä vaikutuksiltaan vähäisiin toimenpiteisiin.

Tässä ohjeessa määritellään perusteet ja tarvittavat toimenpiteet koskien puiden kaatamista tontilla.

2 Milloin maisematyöluvaa ei tarvita

- 2.1 Asemakaavan toteuttamiseksi tarpeellisten töiden suorittamiseen.
- 2.2 Myönnetyn lainvoimaisen rakennus- tai toimenpideluvan mukaisten töiden suorittamiseen lupakatselmuksessa määritellyn mukaisesti.
- 2.3 Puu on rungonhalkaisijaltaan alle 10 cm 1,5 metrin korkeudella, poislukien puumaiset katajat ja pähkinäpensaat. Jalopuiden (tammi, saarni, vaahtera, jalava, lehmus) vastaava mitta on 7,5 cm 1,5 metrin korkeudella.
- 2.4 Puu on ympäristölleen todennettavasti vaarallinen, kaatumassa tai repeytymässä. Puun vaarallisuus on pystyttävä todistamaan jälkeenpäin (esim. valokuva).

3 Vähäisten toimenpiteiden arviointi

Kaupungin kunnossapitopuutarhuri tai kaupunginpuutarhuri voi tehdä arvioinnin siitä voidaanko puu kaataa ilman maankäyttö- ja rakennuslain 128 § mukaista maisematyöluvaa seuraavissa tilanteissa:

- 3.1 Puu aiheuttaa tai voi aiheuttaa merkittävää vahinkoa viemäreille, salaojille, rakennuksille tai muulle omaisuudelle.
- 3.2 Puun runko sijaitsee alle kolmen (3) metrin etäisyydellä rakennuksesta; koskee myös maisemallisesti arvokasta puuta.
- 3.3 Puu on silmämääräisesti todennettavasti huonokuntoinen, pahasti lahovikainen, harsuuntunut, kuivunut tai muuten selvästi kuollut tai kuolemassa. Mikäli puun huonokuntoisuutta ei voida määritellä silmämääräisesti, mutta kaatoperusteeksi esitetään puun huonokuntoisuutta, tulee esittää puuasiantuntijan (esim. arboristi) kirjallinen lausunto puun kunnosta. Myös maisemallisesti arvokas puu, joka on todennetusti huonossa kunnossa, voidaan tehdyn arvioinnin perusteella sallia kaadettavan ilman maisematyöluvaa.
- 3.4 Mikäli kyseessä on pihapiirin ylitiehen puuston harvennus, jolla pyritään edistämään jäljellejäävien puiden elinvoimaisuutta ja mahdollistetaan kullekin puulajille ominainen kasvutapa.
- 3.5 On aihetta epäillä, että terve tai terveeltä näyttävä puu tulee lähivuosina kaatumaan ja voi kaatuessaan aiheuttaa vahinkoja ihmisille tai omaisuudelle. Tällaisia perusteita ovat esim. suuret tuuliolosuhteiden muutokset ympäristössä, puusairaus tai juurten katkaisu (esim. kaivuutöiden vuoksi) ym. Tällöin tulee esittää selvitys olosuhteiden muutoksesta ja/tai puun nykykunnosta.
- 3.6 Tontilla tapahtuu sellainen käyttötavan muutos jota ei voi tehdä ilman, että puu kaadetaan (esim. esteettömyystarve). Mikäli esitetty toiminta voidaan hoitaa jossain muussa osassa tonttia, mutta puustoa halutaan tästä huolimatta kaataa, tulee kaadolle hakea maisematyöluvaa.
- 3.7 Puun kaatamiseen on jokin muu hyvin perusteltu syy.
- 3.8 Puita kaadetaan enintään viisi (5) ja tontille jää puita vielä kaatotoimenpiteen jälkeenkin. Jos puita kaadetaan enemmän kuin viisi, tarvitaan aina maisematyöluva. Ilman lupaa ei tontilta saa kaataa lisää puita esimerkiksi useana peräkkäisenä vuotena.

Jos kyseessä on isompi tai muutoin merkityksellinen puiden kaato, kiinteistön omistajan tai haltijan tulee tehdä kirjallinen hakemus soveltaen mitä seuraavassa sanotaan maisematyöluvan hakemisesta. Muulloin riittää ilmoitus kaupungin kunnossapitopuutarhurille.

Tontilla pidetään aina **puustokatselmus**, joka on ilmainen. Puustokatselmuksen ja mahdollisten hakemusasiakirjojen perusteella kunnossapitopuutarhuri tai kaupunginpuutarhuri tekee päätöksen siitä, voidaanko toimenpide suorittaa ilman maisematyö lupaa. Vaarallisena tai huonokuntoisena kaadettavan puun tilalle voidaan velvoittaa istuttamaan uusi vastaava puu.

Maankäyttö- ja rakennuslain 129 § mukaisesti toimenpide voidaan suorittaa ja puu kaataa, jollei rakennusvalvontaviranomainen 14 päivän kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta ole edellyttänyt luvan hakemista.

4 Milloin maisematyö lupa tarvitaan

Kaikissa muissa kuin edellä mainituissa tapauksissa on haettava maisematyö lupaa toimenpiteelle. Harkinnanvaraiset perusteet eivät vapauta maisematyö luvan hakuvelvoitteesta, mikäli asemakaavassa on kyseisiä puita koskevia suojelu-, lukumäärä- tai muita määräyksiä tai määräyksiä ympäristön säilyttämisestä.

Maisematyö lupaa haetaan kirjallisesti kaupungin ympäristöpäälliköltä. Hakemuksen tulee sisältää seuraavat tiedot:

- Toimenpidekohde: Kiinteistötunnus, osoite
- Hakija: Omistaja tai haltija (kiinteistö- tai asunto-osakeyhtiön on liitettävä ote hallituksen kokouksen pöytäkirjasta, jossa puun kaatamisesta on päätetty).
- Toimenpiteen kuvaus: Lyhyt selostus ja perustelut.
- Mahdolliset lisäselvitykset ja ennakkolausunnot.
- Liitteet: Kaavaote, asemapiirros, naapurien lausunnot, valokuvia.
- Tiedottaminen: Lupahakemuksen vireilletulosta naapureille hakijan toimesta, tai pyyntö tiedottamisesta viranomaisten toimesta.

Maisematyö luvan hakemisessa voidaan käyttää Kuntaliiton kaavaketta ke6666. Lisää ohjeita saa tarvittaessa kaupungin ympäristötoimelta. Tontilla pidetään aina **puustokatselmus**, joka on ilmainen.

Maankäyttö- ja rakennuslain 140 § mukaisesti alueella, jolla on voimassa asemakaava tai yleiskaava, maisematyö lupa on myönnettävä, jollei toimenpide vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen taikka turmele kaupunki- tai maisemakuvaa.

5 Naapureiden kuuleminen

Naapureita on kuultava silloin, kun kaadettava puu sijaitsee rajalinjalla tai alle neljän (4) metrin etäisyydellä rajalinjasta, tai toimenpide ei muutoin ole naapurin kannalta vähäinen. Kuuleminen voi tapahtua puustokatselmuksessa, johon heidät on kutsuttava.

Mikäli naapuri vastustaa puun kaatamista eikä ole kyse todennetusti vaarallisesta tai muutoin haitallisesta puusta, tulee toimenpiteelle hakea maisematyö lupa. Hyvien naapurisuhteiden ylläpitämiseksi on muutenkin hyvä tiedottaa rajanaapureille puunkaatosuunnitelmista.

6 Huomioonotettavaa puiden kaadossa

Mikäli kaadettava puu sijaitsee liito-oravan ydinalueella ja on todettu, että puu on lajin käyttämä pesimä- tai ruokailupuuta tai lajille tärkeä siirtymäpuu, tulee kaupungin ympäristötoimen tehdä arvio mahdollisen puunkaaton ja liito-oravan suojelun yhteensovittamisesta. Arvio lähetetään tiedoksi Uudenmaan Ely -keskukselle, jolla luonnonsuojelulain valvontaviranomaisen roolissa on oikeus lausua asiassa toisin kuin ympäristötoimi.

Suunniteltaessa puunkaatojen ajankohtaa, tulee ottaa huomioon, että kaikki linnut ovat pesimäaikana rauhoitettuja luonnonsuojelulain (1096/1996) 39 § nojalla. Tällöin lintujen pesimärauha tulee turvata ja häiriöitä lisääntymispaikoilla välttää. Pesien ja munien siirtäminen ja hävittäminen tai pesivien lintujen ja poikasten häiritseminen on tällöin kielletty. Lintujen pesintä on herkimmillään huhti-heinäkuun välisenä aikana, jolloin puunkaatoa tulisi yleisesti pyrkiä välttämään.

Ryhdyttäessä rakennustoimenpiteeseen tai siihen rinnastettavaan muuhun työhön (esim. salaojitus) tulee ottaa huomioon A-osassa esitetyt ohjeet puuston suojaamiseksi.

7 Tonttien rajoilla sijaitsevat puut, joista on haittaa naapureille

Naapuruussuhdelain (26/1920) 8 §:ssä säädetään naapurin alueelle tunkeutuvista juurista ja ulottuvista oksista. Tätä lakia koskevat kysymykset eivät kuulu kaupungin toimivaltaan.

15 Feb 2016

Grani YLK 2015":perti.eklund@kauniainen.fi>, patrik.limnell@grankulla.fi, patrick.enckell@grankulla.fi,

To: "Grani YLK 2015":perti.eklund@kauniainen.fi>, patrik.limnell@grankulla.fi, patrick.enckell@grankulla.fi, veronica.fellman@grankulla.fi, mikael.aspelin@grankulla.fi, tiina.nysten@grankulla.fi, riitta.rekiranta@grankulla.fi, olavi.tupamaki@villareal.fi, anita.antskog-karstinen@grankulla.fi, atte.saari@grankulla.fi, susanna.korpivaara@kolumbus.fi, kenneth.soderholm@grankulla.fi, johanna.savander@grankulla.fi, carl-goran.karlsson@grankulla.fi, lena.weckstrom@grankulla.fi, minna.gronblom@grankulla.fi, pekka.herkama@herkama.com, julius.jansson@grankulla.fi, Marianna.Harju@grankulla.fi, Leena.Porvali@grankulla.fi, Veronica.Rehn-Kivi@grankulla.fi, jennae.lampinen@gmail.com;
From: Olavi Tupamäki <olavi.tupamaki@prograni.fi>
Subject: Granin puunkaato-ohjeista ++
Cc:
Bcc:
Attached:

Viite: YLKin kokous 16.02.2016, asia 8

Marraskuussa 2015 lähetin tekemäni ohjeen puiden kaatamiselle Granissa; paperi siälsi myös maisematyöluvan, mistä Granin tiedostoissa ei ole mitään ohjetta. Tähän ym liittyen lähetin 11.11.2015 alla toistetun emailin, joka monilta osiltaan on edelleen ajankohtainen. Virkamisten uusimmasta esityksestä vain muutama kommentti seuraavassa:

Puustokatselmus: Paperi ei sisällä lainkaan puustokatselmusta, vaikka se Kauniaisten rakennusjärjestyksen 45§ mukaan on pakollinen puiden kaatamisessa aina; Granin verkkosivun mukaan se on myös ilmainen. Paperissa sanottu harkinnanvarainen arviointikäynti on riittämätön. =>

Puustokatselmus lisättävä.

Viiden puun sääntö: Tämä pks-ravan mukainen sääntö pitäisi olla voimassa myös Granissa. =>

Viiden puun sääntö lisätään.

Naapureiden kuuleminen: Eityksessä lukee "Kun kaadettava puu sijaitsee rajalinjan välittömässä läheisyydessä, ko. naapuria on hakijan toimesta kuultava...". Ei hyvä. => ***Naapureiden kuuleminen puustokatselmuksessa lisätään.***

Varjostus etc: Pahin alkuperäinen sääntökohta on nyt korvattu "...jokin muu hyvin perusteltu syy." => ~ok

Muuta: Menettely/toimintatapaohjetta ei ole. Korvaava puu vain vaarallisena tai huonokuntoisena kaadetun tilalle, ei kaikissa tapauksissa tietenkään. Ruokintapuu => ruokailupuu. MRL 129§ koskee maisematyöluva-asioita kuten muitakin.

Terveisin,
olavi (0506 3667)

Esittelijä Marianna Harju veti esityksensä pois käsittelystä viitaten 06.11.2015 lähettämäni ehdotukseen uusista ohjeista puiden kaatamiselle Granissa. Tässä lähetän ehdotukseni uudelleen, kommentteja uuteen virkamiesehdotukseen 10.11.2015 liittyen sekä vielä Granin rakennusvalvonnan verkko-ohjeen puiden kaadosta.

Ohjeeni pohjautuu YLKin kokouksessa 02.06.2015 esiteltyyn virkamiespaperiin ja siitä käytyyn keskusteluun (nyt liitteenä uudelleen tulevaan ohjeeseen olen ottanut pari vähäistä lisäystä virkamiesten uudesta paperista, sekä korjannut liito-oravan "ruokailupuun"). Ohje kattaa maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) pykälien 128, 129 ja 140 sisältämät määräykset. Näin se sisältää myös ohjeen maisematyöluvan hakemiselle (mallia otin Vantaalta; Granin verkkosivuilla ei ole mitään ohjetta, lomaketta tms).

Pyrkimykseni oli tehdä ohjeesta sekä rakenteeltaan selkeä että sisällöltään ymmärrettävä. 2-sivuisen

ohjeen sisällysluettelo on seuraava:

- 1 Puiden säilyttämisen periaatteet
- 2 Milloin maisematyölupaa ei tarvita
- 3 Vähäisten toimenpiteiden arviointi
- 4 Milloin maisematyöluva tarvitaan
- 5 Naapureiden kuuleminen
- 6 Huomioonotettavaa puiden kaadossa
- 7 Tonttien rajoilla sijaitsevat puut, joista on haittaa naapureille.

Eräitä kommentteja ja perusteluja seuraavassa:

- Puustokatselmus: Puustokatselmus on pidettävä aina tämän ohjeen mukaisesti ja se on ilmainen (molemmat ovat peräisin Granin Rakennusvalvonnan verkkosivuilta; katso liite).
- Päätöksenteko: Puustokatselmuksen ja mahdollisten hakemusasiakirjojen perusteella kunnossapitopuutarhuri tai kaupunginpuutarhuri tekee päätöksen siitä, voidaanko toimenpide suorittaa ilman maisematyölupaa.
- Arviointimenettely: Vähäisten toimenpiteiden arviointimenettelyn aloittamiseen kirjoitin kaksi vaihtoehtoa: kirjallinen hakemus isoille, pelkkä ilmoitus pienille. Ei ole järkeä lisätä byrokratiaa: Jos esim kyseessä yhden kuivuneen omenapuun kaataminen, täytyy se voida tehdä soittamalla/emailaamalla kaupungin puutarhurille, jonka jälkeen hän käy paikalla (puustokatselmus) ja antaa luvan emaililla tms. Kun rajanveto menettelyjen ja lupien välillä ei ole itsestään selvää ohjeiden jälkeenkään, niin käytännössä asian hoitaminen varmaankin alkaisi puhelinsoitolla tai sähköpostilla. Arvioinnin suorittaa kunnossapitopuutarhuri / kaupunginpuutarhuri tämän ohjeen mukaisesti. Huom: MRL 129 § mukaisesti toimenpide voidaan suorittaa ja puu kaataa, jollei rakennusvalvontaviranomainen 14 päivän kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta ole edellyttänyt luvan hakemista.
- Naapureiden kuuleminen: Naapurin kuulemisen olen muuttanut 5=>4 m rajasta, jolloin yhdenmukainen mm Granin rakennusjärjestyksen rakentamisetäisyyden kanssa.
- 5 puun sääntö: Lisäsin kohdan 3.8 (viiden puun sääntö; pakkokin olla, koska näin on pk-seudun kaupunkien kesken sovittu).
- Varjostukset: Vanhan kohdan 3.6 (varjostuksista) poistin kokonaan; korvattu yleisilmauksella 3.7 "Puun kaatamiselle on jokin muu hyvin perusteltu syy".

Eräitä kommentteja virkamiesohjeesta 10.11.2015 ja sen perusteluista:

- Yleistä: Olennaisesti parempi kuin aikaisemmat versiot.
- Puustokatselmus: Ei sisällä lainkaan puustokatselmusta, vaan "Ennen arvion laatimista kunnossapitopuutarhuri / kaupunginpuutarhuri tekee harkintansa mukaan arviointikäynnin tontilla." Vertaa Granin rakennusvalvonnan nykyinen ohje/menettely, jonka mukaan aina on pidettävä puustokatselmus puuta kaadettaessa.
- Päätöksenteko: Kuka tekee päätöksen arvioinnin jälkeen siitä, tarvitaanko maisematyöluva vai ei? Minun paperissani päättäjä on kunnossapitopuutarhuri / kaupunginpuutarhuri. Näin lienee tarkoitus virkamiespaperissakin.
- Arviointimenettely: Maisematyöluva-arvion hakeminen aina "keskiraskaan" kirjallisen menettelyn kautta, ei pelkällä ilmoituksella puhelimitse tai sähköpostilla. Arvioinnin suorittaa kaupungin puutarhuri harkintansa mukaan tontilla käytyään.
- Naapureiden kuuleminen: Vain silloin, "kun kaadettava puu sijaitsee rajalinjan välittömässä läheisyydessä". Ja vielä "naapureiden kuuleminen automaattisena toimenpiteenä on vaatimuksena turhan raskas. Uusi ehdotus on nyt linjassa nk. RAVA-ohjeen (?) naapurikuulemiskäytännön kanssa." Minun paperissani naapurille ilmoitetaan

puustokatselmuksen pitämisestä, jolloin naapuri saapumalla paikalle voi esittää mielipiteensä => ei raskas (vain maisematyöluvan kyseessä ollen tarvitaan virallinen naapurin lausunto).

- 5 puun sääntö: puuttuu kokonaan. Perusteluiksi sanottu mm "Kauniaisten ohjeesta on kuitenkin jätetty pois ehto jonka mukaan tontilta voidaan ilman maisematyölupaa tai arviointi-ilmoitusta kaataa viisi puuta, jos tontille jää puita vielä kaatotoimenpiteiden jälkeenkin." Minun paperini mukaisesti kaikissa tapauksissa pidetään puustokatselmuksella, jolloin kunnossapitopuutarhuri tai kaupunginpuutarhuri päättää asiasta vaikka kaadettavia puita olisi 1-5. Ja vielä "Tällainen sääntö johtaisi siihen, että yli 5 puun kaataminen automaattisesti laukaisisi maisematyölupakäsittelyn, vaikka kohdissa 3.1-3.7 mainitut ehdot täytyisivätkin. Tämä johtaisi nykyistä tiukempaan linjaan ja siihen, että vuosittain käsiteltävien maisematyöluvien määrä lisääntyisi huomattavasti verrattuna nykytilanteeseen." Tämä lienee totta.
- Korvaavan puun istuttaminen: "Kiinteistön omistajan/haltijan on mahdollisuuksien mukaan istutettava tontille uusi puu korvaamaan kaadettu puu." Tämä velvollisuus lienee hyvä rajata koskemaan vain vaarallisena tai huonokuntoisena kaadettavaa puuta, kuten minun paperissani.
- Muuta: Mielestäni poliisista puhuminen naapurisuhteissa ei ole tässä tarkoituksenmukaista (varsinkaan kun koko asia ei kuulu kaupungille; vertaa minun paperi).